

گزارش نیره ساری

اقدامات اشغالگرانه اسرائیل در برابر دولت فلسطین وحشیانه تر و وحشیانه تر می شود. علاوه بر سیاست تهاجم و حمله به روستاها و شهرهای فلسطینی از سوی نیروهای اشغالگر اسرائیل، غیرنظامیان فلسطینی از جمله کودکان همچنان در معرض کشتارهای روزانه و مستمر قرار دارند. بیش از ۶میلیون آواره از کشور فلسطین وجود دارد و هزاران نفر از سوی گروه‌های صهیونیستی کشته شده‌اند. با این همه از گذشته تا همیشه جز اقدامات نمایشی و محکومیت‌های بی حاصل، هیچ یک از مجامع حقوق بشری اعم از بین‌الدولی غیر دولتی واکتش در خوری از خود نشان نداده‌اند؛ واکتش‌هایی که می‌توان پیشه کردن جنایت از سوی این رژیم را منتسب به این بی‌عملی‌ها دانست. در واقع همان ملجأ و دادگاهی که می‌تواند از ظلم ظالم‌دخواهی کند، خود عاملی برای حمایت از ظالم شده است. با این همه در مقطع کنونی گزارش جدید گزارشگر مربوط به ایران در مجمع عمومی سازمان ملل منتشر شده است که مصداق بارزی از تلاشی سوخته اروپا و امریکا در جهت سوءاستفاده از سازمان ملل علیه رقبای سیاسی خود در سطح دنیا تفسیر می‌شود. وقتی قدرت‌های بزرگ جهانی به دلخواه خود جنایات برجسته نقض حقوق بشر را مرتکب می‌شوند یا در مورد هم‌پیمانان خود نادیه می‌گیرند، در واقع کارایی و اثربخشی معیارهای حقوقی و سازمان‌های بین‌المللی را لگد مال می‌کنند، همچنین بدترین ضربه را به حاکمیت قانون و رعایت حقوق بشر و تلاش فعالان اصیل و منتقدان دغدغه مند حقوق انسانی در سطح کشورهای مختلف وارد می‌سازند.

■ ■ ■

تاریخ جهان جز رویارویی ظالم و مظلوم نیست. هر جا جنگ بوده چنین واژه‌هایی حادث شده و یکی از تلخ‌ترین رویارویی‌های تاریخ جهان مسئله فلسطین و اسرائیل است. سال‌هاست اسرائیل به پشتوانه قدرت‌های جهانی علیه ملت مسلمان فلسطین مرتکب جنایات بسیاری می‌شود و در رأس این جنایات، هویت یک ملت مستقل و نجیب را نادیده می‌گیرد تا جایی که مردمان فلسطین امکان ترقی به مراتب بالاتر را ندارند. در جریان می‌گیری‌های اخیر، رژیم غاصب، وحشی‌گری را به اوج رسانید و با بمباران بیمارستان العمملانی غزه که ملجأ و پناهگاه زنان، کودکان و مجروحان بود، بیش از همه جوهره جنایت‌پیشگی رژیم خونریز خود را فاش کرد. بعد از آن آردوگاه پناهجویان «جالبیا» در نوار غزه با شش بمب ویران شد که صدها کودک کشته و زخمی شدند. خبرها حکایت از شهادت بیش از ۴هزار کودک فلسطینی دارد. این روزها جهان معنای حقوق کودک و زنان را با غمگینی به نظاره نشسته است.

ک حاصلی کنوانسیون حقوق کودک

حقوق بشر اساسی ترین و ابتدایی ترین حقوقی است که هر فرد به صرف انسان بودن باید از آن بهره مند شود و حقوق کودکان نیز بخشی از موضوعات حقوق بشر است که بسیار مورد توجه قرار می‌گیرد.

سازمان ملل متحد با تصویب کنوانسیون (CتC)، مصوب ۱۹۷۹، عناوین مهمی از حقوق کودک را تصویب کرده که در پی آن تقریباً تمامی دولت‌های عضو سازمان ملل با امضای این پیمانامه حقوق کودک را محترم شمرده‌اند. تنها دولتی که این کنوانسیون را امضا کرده‌اما هنوز آن را تصویب و اجرایی نکرده، امریکاست. پیمانامه حقوق کودک سازمان ملل متحد بر آن است کودکان را با حقوق فردی و اجتماعی خود آشنا کند.

حق آموزش، حق برخورداری از صلح، حق بازی و تفریح، حق زیستن، حق شنیده شدن، حق آزادی بیان، حق برخورداری از عدالت، حق برخورداری از فرهنگ و آیین خود، حق برخورداری از اطلاعات و سומند و حق سلامت از جمله این حقوقی است که باید برپسید امروز کودکان فلسطینی است که کدامیک اینها محقق هستند؟

وضعیت حامیان رژیم کودک کش

پشت و پناه رژیم کودک کش همان کشوری بوده که طبق اطلاعات منتشر شده در مرکز تحقیقات اقتصادی و سیاست امریکا «ترخ مرگ و میر ناشی از تحریم های امریکا چهار برابر بیش از جنگ داخلی است.»

این تحقیق که با عنوان «پیامدهای انسانی تحریم های اقتصادی» در می ۲۰۲۳ منتشر شده می نویسد: این مقاله، ارزیابی جامعی از ادبیات مربوط به اثرات تحریم‌های اقتصادی بر استانداردهای زندگی در کشور‌های هدف ارائه می‌کند. تحریم‌ها اثرات منفی بر پیامدهای مختلف از درآمد سرانه گرفته تا فقر، نابرابری، مرگ‌ومیر و حقوق بشر دارد.

بخشی از این مقاله به بررسی تأثیر تحریم‌ها بر سلامت عمومی اختصاص یافته است که در قیاسی می نویسد: «ترخ مرگ و میر ناشی از تحریم‌های امریکا چهار برابر بیش از جنگ داخلی است.»

امریکا همان کشوری است که در شورای امنیت سازمان ملل متحد قطعنامه‌ای را که خواستار ایجاد آتش‌بس برای رساندن کمک‌های انسانی به داخل غزه است، و تو می‌کند! اینها همان کسانی هستند که همواره مدعی نگرانی حقوق بشر برای ایران هستند و هر ساله لیستی از اقدامات غیر حقوق بشری را از سوی گزارش‌گران خود منتشر می‌کنند که در آن دم از حقوق کودکان و زنان زده‌اند. همین چند روز پیش گزارش جدید گزارشگر مربوط به ایران در مجمع عمومی سازمان ملل منتشر شد. فارغ از هر گونه تحلیل فنی و مستند در خصوص این قبیل گزارشات که گزارش دیگری را می‌طلبد اما غیر قابل انکار است، در فضای کنونی بین المللی که جنایات ارتکابی در سرزمین های اشغالی فلسطین کلیت حقوق بین الملل یا موازین حقوق بشر و نقش سازمان های بین‌المللی در رعایت موازین حقوقی را به کلی مخدوش کرده است، ارائه چنین گزارشی هایی جز زیر سؤال رفتن نهادهی به نام سازمان ملل نیست.

واکنش فعالان مدنی امریکا

۳۱اکتبر وقتی وزیر امور خارجه امریکا در جلسه استماع سنای این کشور برای ارائه توضیحات در خصوص وقایع

رژیم جنانی

گزارش صهیونیست‌پیمانانرا علیه فلسطین در مجمع عمومی سازمان ملل

زبایدی جریان دارد و دوم اینکه منتقدان این فرصت را پیدا کرده اند که در جلسه قوه قانونگذاری این کشور، به سهولت حضور یابند و نظرات خود را علیه مواضع رسمی بیان کنند. در روزهای اخیر تظاهرات‌های گسترده نیز در ایالات مختلف امریکا علیه سیاست رسمی این کشور در قبال وقایع فلسطین یافته که در همین راستا توجه جهانیان را به خود جلب کرده است. جالب تر وقتی است که آزادی بیان در کشور امریکا به گونه ای است که نیکی هیلی، سفیر سابق امریکا در سازمان ملل می گوید: نام و عکس دانشجویان امریکایی را که در تظاهرات فلسطین شرکت کردند،

منتشر کنید. این دانشجویان برای کشور خطرناکند یا اگر شرکت‌های امریکایی این دانشجویان را استخدام نکرده‌اند، دلخور نشوند.
دسترسی نداشتن به سازو کار مؤثر اجرای عدالت
هربران ادیان غیر اسلامی کشورمان اعم از مسیحی، کلیمی و زرتشتی در برنامه‌ای گروهی مراتب انزجار خود را از جنایات ارتکابی در سرزمین های اشغالی فلسطین اعلام کردند. این قبیل اعلام مواضع این روزها در سراسر جهان زیاد اتفاق افتاده است که نشان می دهد جنایات ارتکابی ربطی به دین خاص به ویژه یهودیت ندارد. عرصه

سازمان ملل متحد به جز فلسطین

سکوت و انفعال سازمان ملل متحد که به پشتیبانی و حمایت قدرت های بزرگ

از جمله امریکا رخ داد، بدترین ضربه را به حاکمیت قانون و رعایت حقوق وارد ساخت

قدرت آن هم قدرت ناعادالانه و معادلات‌ذی‌ربط حساب و کتاب دیگری را بی جویی می‌کند و از بین رفتن هزاران انسان و میلیون‌ها تخریب و جنایت در این دستگاه فکری و اهمیتی پیدا نمی‌کند. افسوس بیشتر آنکه سازو کار مؤثری برای اجرای عدالت و مجازات جنایتکاران صاحب

قدرت نیز در دسترس نیست!؟

ک بسنده کردن سازمان ملل به ارائه آمار

دفتر هماهنگی امور بشردوستانه سازمان ملل متحد (دوم نوامبر ۲۰۲۳) گزارش داده است: «در بحیوحه نگرانی‌ها در مورد پیامدهای حملات هوایی اسرائیل

کیفری بین الملل و دادستان بلافاصله و بدون لحظه ای تردید وارد پرونده شدند و صریح و شفاف موضع گیری کردند و اکنون در مرحله ای قرار گرفته است که دیوان حکم دستگیری پوتین را به عنوان جنایتکار جنگی صادر کرده و پوتین نمی‌تواند از کشور خودش خارج شود. وی با ورود به بحث حمایت های مالی اسرائیل الکن شده‌اند. علت این است که بسیاری از نهادهای بین المللی ملل متحد با پشتیبانی امریکا کار می‌کنند و از اعمال تحریم اقتصادی از سوی این کشور وحشت دارند در نتیجه سکوت می‌کنند، همچنین برخی از این می‌تورسند که جایگاه خود را از دست بدهند.

مقدمی به استعفای مدیر دفتر کمیساریای عالی حقوق بشر سازمان ملل اشاره و بیان می‌کند: نفر مثل کمیساریای عالی حقوق بشر به حدی فرانسه و انگلیس از حق وتوی خود برای محافظت از منافع حیاتی اسرائیل استفاده می‌کنند و دیگر سازو کارهای بین المللی از اثر گذاری خود استفاده نمی‌کنند. معاون زنان و خانواده اندیشکده حقوق بشر و شهروندی دانشگاه امام صادق (ع) در پایان خاطر نشان می‌کند: تا زمانی که از یک‌جانبه‌گرایی در عرصه حقوق بین الملل فاصله نگیریم و به اصل برابری دولت‌ها احترام نگذاریم، نمی‌توانیم از حقوق بشر به عنوان یک آرمان انسانی دفاع کنیم.

■ **نتیجه گیری کلی**
هر چند پیش‌تر از این نیز بارها و بارها بی‌خاصیت بودن نهاد متولی صلح و امنیت جهانی در قبال بحران فلسطین نمایان شده بود، اما به هر حال، حق داوری و ارزیابی عملکرد سازو کارهای بین‌المللی از جمله دیوان برای همه مردم جهان محفوظ است. چنین رویه ای از سوی نهاد‌های متولی حمایت از حقوق ملت‌ها، بستری را فراهم می‌آورد که هر دولتی یا هر عملکردی خود را پاسخگو در قبال رعایت موازین بین المللی حقوق بشر نداند. این روزها مدعیان معیارهای جهانی حقوق بشر خود بدترین اقدامات معیارها را به عملکردی خود می‌دهند و با این روند از دیگری که ادعایی بر خوب بودن معیارها ندارند یا انتقاداتی بر معیارها و سازمان‌ها دارند، انتظاری در مورد رعایت معیارهای مسود بحث و سازو کارهای بین‌المللی ذی‌ربط نمی‌توان داشت.

اصل بر برابری دولت‌ها نیست!

نوعی نهادها و سازمان های وابسته به سازمان ملل را به سمت خود یکشانند. معاون زنان و خانواده اندیشکده حقوق بشر و شهروندی دانشگاه امام صادق (ع) مثال روشن خود را در زمینه جنگ روسیه و اوکراین می‌زند و معتقد است: دیوان

به اردوگاه پر جمعیت پناهجویان در نزدیکی شهر غزه، تعداد کشته‌شدگان در غزه به مرز ۹هزار نفر نزدیک می‌شود. ۸هزارو ۵۰۰فلسطینی از هفتم اکتبر تاکنون کشته شده‌اند که از این تعداد حداقل ۳هزارو ۶۴۸ کودک و ۲هزارو ۱۸۷ زن می‌باشد. همچنین حدود ۲۲هزارو ۲۴۰ نفر هم مجروح شده‌اند. در حال حاضر ۱۴ بیمارستان از ۳۵ بیمارستان در سراسر غزه کار نمی‌کنند.با توجه به تعداد بالای کشته‌ها و زخمی شدن غیرنظامیان در غزه و میزان ویرانی‌های پس از حملات هوایی اسرائیل به اردوگاه وارگان جبالبه، نگرانی جدی داریم که این حملات نامتناسب به جنایات جنگی تبدیل شود.»

ک حاشیه نشینی دیوان کیفری بین المللی

۱۲۹اکتبر بالاخره دادستان دیوان کیفری بین المللی در خصوص وقایع خونین غزه آفتابی شد. کریم خان، دادستان دیوان کیفری بین المللی بازپدی از گذرگاه انتقال کمک های بشردوستانه از کشور مصر به غزه داشت و چند جمله ای اعلام موضع کرد، از جمله اینکه اگر معناتی از کمک های بشردوستانه صورت گیرد، می‌تواند عنوان مجرمانه پیدا کند. این تحرک پیرو آن انجام شد که در روزهای گذشته انتقادات زیادی از عملکرد وی و نهاد تابعه صورت گرفت. انتقادات مبتنی بر این بود که دادستان دیوان کیفری بین المللی همانند تحرکاتی که در قبال بحران اوکراین داشت و چندین هیئت برای مستند سازی جرائم ارتکابی به منطقه اعزام کرد و در خصوص رئیس جمهور روسیه اقدامات حقوقی قابل توجهی را معمول داشت، در قبال جنایات ارتکابی در سرزمین های اشغالی فلسطین تحرکی ندارد و به گونه‌ای عمل نکرده است که حداقل از حیث روانی جامعه جهانی حساسیت دیوان به موضوع را احساس کند.

طبق انتقادات مطرح شده، دیوان در گذشته اعلام داشته است در مورد وقایع ارتکابی در فلسطین صلاحیت ورود دارد و تحقیقات ذی‌ربط در جریان است و برای شناخت موضع دیوان کفایت می‌کرده است، در نتیجه در همین چارچوب، روند‌های تحولات در بیست و چند روزه گذشته نیز مورد رصد دفتر دادستانی دیوان قرار داشته و گزارشات دیدبان حقوق بشر در این باره نیز در مقابل این اعلام نظر، بسیاری بر این باورند چون امریکا و کشورهای انگلیس، فرانسه و آلمان و برخی کشورهای غربی دیگر حامیان اسرائیل بوده اند، دادستان دیوان نوعی سکوت و حاشیه‌نشینی را مناسب تر دیده و به گونه ای عمل نکرده است که انتظار افکار عمومی جهان پاسخ داده شود.

طبق برخی دیگر از انتقادات اگر دادستان چندین بار در چند هفته اخیر گوشزد می‌کرد که ارتکاب جنایات مندرج در صلاحیت دیوان در سرزمین های اشغالی فلسطین (شامل جنایت علیه بشریت، جنایات جنگی، نسل کشی و تجاوز) بدون رسیدگی باقی نخواهد ماند و به دقت عملکردها مستند سازی می‌شود، همین اعلام نظرها می‌توانست بازدارنده باشد و ناقضان حقوق بشر و حقوق بشردوستانه و حامیان آنها را نسبت به عواقب عملکردهای خود حساس تر کند، در حالی که دیوان همین حد اثر گذاری را نیز از خود نشان نداده است.

ک احراز جنایت علیه بشریت

به نظر می‌رسد گرچه نقض سیستماتیک رژیم اسرائیل علیه فلسطینیان ادامه دارد و سال‌هاست فلسطینیان از خانه و خاک خود بیرون رانده می‌شوند اما دولت‌های غربی نه تنها اقدامات اسرائیل را محکوم نمی‌کنند بلکه حملات گزارش دیدبان حقوق بشر در مورد جنایت علیه بشریت و جرم آپارتاید از سوی رژیم اسرائیل:

جرم آپارتاید طبق کنوانسیون آپارتاید و اساسنامه رم از سلسله جرم‌های اصلی تشکیل شده است: ۱- هدف حفظ تسلط یک گروه نژادی بر گروه دیگر ۲- سستم سیستماتیک یک گروه نژادی بر گروه دیگر و ۳- انجام گسترده یا سیستماتیک یک یا چند عمل غیرانسانی یک گروه نژادی بر گروه دیگر.

بر اساس تحقیقات دیده بان حقوق بشر اسرائیل قصد دارد سلطه یهودیان اسرائیلی را بر فلسطینیان در سراسر اسرائیل و مناطق اشغالی حفظ کند و در مناطق اشغالی این هدف با ظلم سیستماتیک و اقدامات غیرانسانی نسبت به فلسطینی‌ها همراه شده، بنابراین جرم آپارتاید محقق شده است. همچنین مقامات اسرائیلی به خاطر رفتار تبعیض آمیز علیه فلسطینیان، مصادره زمین‌های آنان، ممنوعیت ساخت و ساز که منجر به جا به جایی اجباری آنان شده است، اقدام، محدودیت آزادی رفت‌وآمد و نقض حقوق اساسی فلسطینیان، مرتکب جنایت علیه بشریت و آزار و شکنجه هم شده‌اند.

ک استغفای یک مقام در سازمان ملل

باید گفت واکنش های مهمی هم شاهد بوده‌ایم که البته جسارت خاصی را می‌طلبد. هفته گذشته و درست در روزهای مقارن با استمرار کشتار دسته جمعی در سرزمین های اشغالی فلسطین و بی توجهی‌ای که اسرائیل به لزوم آتش بس مصوب مجمع عمومی ملل متحد نشان می‌دهد، استعفای کریگ موخاپیر، مدیر دفتر کمیساریای عالی حقوق بشر سازمان ملل در نیویورک و از نامه مفصل خود به عنوان انتقاد از عملکردها در قبال نسل کشی و جنایت‌ها علیه مردم مستندیده فلسطین برشمرد، توجه جهانی را برانگیخت. وی قبل از استغفای خود نیز در فضای مجازی به صراحت موضوع کیفری هایی علیه جنایات ارتکابی طولانی مدت در سرزمین های اشغالی فلسطین داشت که در نهایت وقتی با فشارهای حامیان اسرائیل مواجه شد، ترجیح داد یک جایگاه ارشد در سازمان ملل را کنار بگذارد و به عنوان یک شهروند عادی پای دیدگاه‌های خود در زمینه حق عدالت باقی بماند.

وی نوشته است: «اسرائیل رسماً با حمایت کشورهای غربی در حال نسل کشی است.»
حال آنکه استغفای در این متن آمده است: «سازمان ملل در انجام وظیفه خود در جلوگیری از نسل کشی اسرائیل در غزه شکست خورده است.»